

DÉLMAGYARORSZÁG

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

SZERDA, 1992. JAN. 8., 82. ÉVF. 6. SZÁM

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 185 FT, ÁRA: 7,40 FT

Vidia: ki énekelte ki a kereskedők szájából a sajtot?

Nagyító alatt a vezetők, a lízingelt autók tovább gurulnak

Lesz miről számot adniuk a vezetőknek a január 10-ig tartó vizsgálatban, hiszen a Vidia az 1990-es 280 milliós nyereség után a tavalyi évet 300 milliós veszteséggel zárta. A raktárakban több mint egy milliárd forintos árukészlet porosodik vevőkre várva. Miközben már látszott, hogy a cég jelentősen veszít piacaiból, a bevétel tovább csökken, hogy racionalizálni kellene a vállalatot, a volt vezetőgárda egészen máson törte a fejét: hetven millió forintért 47 személygépkocsit lízingeltek, majd adták át, zömében a vezetőknek. Az első három emberek – dr. Csölle Tibornak, Ivanicsné dr. Rigler Anikónak és Juhász János kereskedelmi igazgatónak – Mercedes dukált, míg a kisebb beosztású vezetők kénytelenek voltak beérni Renault-okkal. Hírlík, hogy olyanok is kaptak a kocsikból, akiknél nem lehetett a vezetői prémiumból „kifizetni” az ellenértéket, mert erre nem voltak jogosultak.

De a hetvenmilliós lízingügylet még nem vitte volna csödbe a céget. Az egykor szinte birodalomná erősödött Vidia sok mindent kibírt: miközben tetemes veszteséggel gyűrűközött, tovább csordogáltak a milliós adományok sportegyesületeknek, egészségügyi intézményeknek, hivataloknak. Százmilliós ületek köttettek, sokszor megalapozatlanul. Most van hát mit vizsgálni.

– Személyi kérdésekről nem nyilatkozhatok, míg a vizsgálat le nem zárul – jelenti ki az új vezérigazgató, Ivanicsné dr. Rigler Anikó. – De azt ígérem, amint megszületik az eredmény, nyilvánosságra hozzuk.

December 11-én felbolydult a szegedi székhelyű Vidia Kereskedőház Rt.: az igazgatóság, az Állami Vagyonügynökség javaslatára, felfüggesztette az elnök-vezérigazgatót, dr. Csölle Tibort. Igaz, akkor csak öt napra, hiszen a végső szót december 17-én a közgyűlés mondta ki: a volt vezérigazgató felfüggesztését – fegyelmi eljárás megindítása mellett – jóváhagyták a részvényesek. Ugyanakkor kinevezték a kereskedőház vezérigazgatójának Ivanicsné dr. Rigler Anikót, a cég volt gazdasági igazgatóját. Most a cég szinte minden vezetőjét egy bizottság személy szerint megvizsgálja: ki, miben felelős?

– Mi a helyzet most házon belül?

– Nehéz napokat élünk. Az elmúlt fél évben az emberek a folyosón dolgoztak, pontosabban ott pletykáltak. Izzott a kereskedőház az indulatoktól, mindenki félt. Első feladatomban, hogy beindítsam a munkát. Lassan eljutunk oda, hogy normalizálódik az élet.

– Nem lesz könnyű megbirkózni ekkora veszteséggel. Közben az állami részvénytulajdonosok is árulják az ÁVÜ.

– Egy évet kaptunk, hogy privatizáljuk önmagunkat. De nem sikerült. Kétszer is ki akart a cég lépni a tőzsdére, de a brókerek nem javasolták. Így a régi vezetés kiénekelte a sajtot a dolgozók szájából. Ma már nem vagyunk abban a helyzetben, hogy döntsünk a saját jövőnk felől, minden Budapesten dől majd el. A vagyonügynökség ugyanis maga vette kezébe a a több mint 62 százalékos kivevő részvénytulajdonosok árusítását. Csak hírlík,

hogy nyolc vevő jelentkezett eddig a cégre. A 407 milliós névértéknek persze csak töredékét kínálják most a részvényekért. Az elmúlt egy évben jelentősen zuhant a Vidia „ár-folyama”. Aki végül is megvásárolja majd a cég nagyját, annak szembe kell néznie azzal is, hogy jelentős működőtőkét kell hoznia a 300 milliós veszteség felszámolására. Ha úgy tetszik, a békés átmenetet kell most az új vezérkarnak biztosítania. Megszűnt az elnök-vezér-

igazgatói poszt. A két funkciót különválasztottuk, éppen azért, hogy ne lehessen egy kontroll nélküli hatalommal visszaélni. A részvénytársaság új elnökét az ÁVÜ „delegálta”: Fenyő György a Pénzügykutató Rt. szaktanácsadója.

– Milyen érzésekkel foglalta el a vezérigazgatói széket?

– Először is, maradtam a saját régi irodámban. Nehéz megbirkózni azzal a lengéssel, amit a régi vezérigazgató teremtett maga körül. Nem akarok fejeket követelni. De az is biztos, hogy sok népszerűtlen intézkedésre rákényszerülök: racionalizálni kell a Vidiát, vissza kell szerezni a piacainkat, meg kell állapítani, hogy ki, vagy kik a felelősök azért, hogy idáig jutott egy jól menő cég.

– Fegyelmi eljárás indult a volt vezérigazgató ellen. De magától adódik a kérdés: az igazgatóság tagjai, akik a láthatóan rossz döntésekre időben nem mondhattak volna, miért csak most szólnak?

– Ez volt a hátránya az összemossott funkcióknak. Egy elnök-vezérigazgató az igazgatóságban is diktált. Mi legfeljebb megpróbálhattuk figyelmeztetni, nem jó döntéseket hoz. De minden vezetőnek önvizsgálatot kell most tartania. A hivatalos vizsgálat minden bizonnyal egyértelműen kimondja majd: miért borult fel a Vidia, kik a felelősök. A felbolydult kereskedőházra csendesebb napok köszöntenek lassan. Az új tulajdonos megjelenésével talán egy egészségesebb átforgalmazás is elkezdődik. A lízingelt autók pedig csendben gurulnak tovább...

RAFAI GÁBOR

FÓKUSZ

LELŐTTÉK AZ EK-MEGFIGYELŐK egyik helikopterét, egy másikat pedig leszállásra kényszerítettek Zágrábtól 80 kilométerre északra – közölték hivatalos források. A közlés szerint a helikoptereket a jugoszláv légierő támadta meg. A támadásnak egy francia tiszt és négy olasz katona esett áldozatul. Az eset után az európai megfigyelők azonnali helyszíni vizsgálatot kezdeményeztek.

ANTALL JÓZSEF MINISZTERELNÖK John Major brit kormányfő levélbeli meghívására részt vesz az ENSZ Biztonsági Tanácsának egy napos csúcstalálkozóján, ahol Bush amerikai elnök és a többi nagyhatalom vezetői január 30-án New Yorkban először találkoznak Borisz Jelcinnel, az Orosz Föderáció elnökével.

A HONECKER-HÁZASPÁR bírósági úton kívánja érvényesíteni a német nyugdíjhoz való jogát, s a keresetet decemberben be is nyújtották – írja tegnapi számában a Berliner Zeitung. Erich Honeckernek 2000 márka nyugdíj járna havonta – 600 tanult foglalkozása (tetőfedőmester) után, illetve 1400 márka, mint a náci rezsim üldözöttjének.

KÍNA KITART A SZOCIALIZMUS MELLETT, a világban végbement nagy változások és a Szovjetunió széthullása ellenére is – jelentette ki Li Peng kínai miniszterelnök. Li Peng szerint a kínai reformpolitika a szocializmus megújódási képességét bizonyítja.

SÚLYOS KÖZLEKEDÉSI BALESET történt tegnap délután 14 óra 11 perckor a Vámosgyörk – Hort-Csány vasútállomások közötti vasúti átjáróban. A fényorompó tilos jelzése ellenére egy autóbusz a sínekre hajtott, s ott először egy tehervonattal, majd az ellenkező irányból érkező gyorsvonattal ütközött össze. A balesetnek öt halálos áldozata van, nyolcan súlyosan és hárman könnyebben sérültek meg.

KÖRNYEZETVÉDELMI IGAZOLÓLAPOT kell kiváltania minden autónak 1992. május 1-je és 1993. április 30-a között. Ezt követően a lap nélkül nem lehet részt venni a közlekedésben. Az elvégzendő környezetvédelmi vizsgálatért 350, az egy évre szóló igazolólap kiadásáért 50 forintot kell majd fizetni.

ÚJABB RENDŐR SZÓKÖTT az idegenlégióba – közölték tegnap a Fővárosi Bíróságon. Hajdú Attila rendőr őrmester tavaly szeptemberben, szabadsága ideje alatt franciaországi turistaútra ment, majd nem jelent meg a szolgálati helyén. November közepén levélben értesítette édesapját: beállt az idegenlégióba.

Kisgazdaszámadás

A szombati makói kisgazdaggyűlést követően munkatársunk hiába kérdezte a 33-ak képviselőjében résztvevő dr. Horváth László országgyűlési képviselőt, ő elhárította az interjút. Tegnap levelet és írást küldött szerkesztőségünk címére. A levélből idézünk: „Lépésemet utólag is indokoltnak tartom – bevallom, szükségem volt a lehiggadásra. Visszaélve jóhiszeműségünkkel, Makón csapadt állítottak nekünk vagy maguknak? Mondhatnám, az előző napi kecskeméti ülés hangulata és eseményei után – például az egybegyűlések szinte emberként... kívánták és gyengéd erőszakkal ki is vívták, hogy Torgyán pártelnök, a 12-ek vezére s én, a 33-akhoz tartozó kezdet fogjunk, hitet tegyünk az egység mellett. Valóban hittem egy kulturált, értelmes párbeszédben... Hogy ebből mi valósult meg Makón, azt a médiák már bőségesen taglalták. Hogy ezzel mi veszett el a köz számára? Ismét egy lehetőség erőink összefogására értelmes célokért. Hogy mi veszett el a párt számára? Bízom benne, még ezek után is maradt veszténivalónk. Bízom benne, hogy a magyar néphez főlhalmozott energia, élni akarás és tapasztalat ki fog tartani, amíg túljutunk a 'szegénylős' értelem és a harsány demagógia, s az általa megfélemlített harcán.” S most következze az országgyűlési képviselő írása.

A mezőgazdasági, az élelmiszeripari, az erdőgazdasági tevékenységet sem lehet csupán önmaga korábbi állapotához viszonyítani. A nemzetgazdaság fő folyamatai, melyek a bekövetkezett társadalmi átalakulás következtében lényegesen megváltoztak, alapvetően befolyásolják ezen ágazat működését.

Mit mondhatok el, ha a száraz tényeket nézzük? Az ország fizetési mérlege a vártnál sokkal jobb, az infláció lefékeződött. Gazdaságpolitikai sikereink vannak (pl. Társulási Szerződés), mértékadó nyugati szakemberek elismeréssel nyilatkoznak szigorú pénzügyi politikánkról, eredményt mutathatunk föl a privatizáció terén is. S mindez igaz akkor is, ha költségvetési politikánk hogy is kívánni valót, ha a bennünket érő közvetlen hatások nem is derítenek jövedelre. Mindennek jelentős tényezője volt egy kiemelkedő agrárteljesítmény.

És mi van e tények mögött? Gazdaságunk két alapvető meghatározó folyamata a kelet-európai piacok összeomlása, s az ország nemzetközi adósságállományának kezelése.

Ezek következtében 1991-ben már nem lehetett szó arról, hogy például gabonakivitelünk 80–90 százaléka, a zöldség, gyümölcs kivitelünk 40–50 százaléka, a bor 70–80 százaléka ezekre a piacokra megtörténjen.

Tehát az új agrárpolitika nemcsak a magántulajdon elve ismételt „helyretételét”, de emellett egy történelmi nagyságrendben ránk zúduló piacváltást is kell tartalmaznia.

A gondolat csak növelte a belső piac az agrártermékek irányában 4–5 százalékkal csökkenő keresletet. Márpedig a piacgazdaság szabálya szerint az árak az egyes termékek keresleti-kínálati viszonyaitól, s nem a szociális szük-

séglettől, vagy a ráfordítástól függenek.

A romló szociális helyzet következményeként jelentkező csökkenő fizetőképes kereslet végeredményben alacsony értékesítési árakat jelentett, mely a fogyasztók számára lehet kedvező, viszont a termelők számára ez azt jelentette, hogy az agrártermékek árának növekedése messze elmaradt az ipari árak, szolgáltatások árának növekedésénél. E folyamatnak azonban természetes következménye, hogy hosszabb távon a vállalkozásaikkal főlhagyó agrártermelők nyomán kínálatcsökkenés, jelentős áremelkedés várható. Ez nemcsak számunkra, akik hozzászoktunk a stabil árakhoz, jelentene „kényelmetlenséget”, de gazdasági szempontból is elviselhetetlen. Ezért a világban nem is gyakorlat az ágazatot csupán a piaci mechanizmus hatásának kitenni.

folytatás a 3. oldalon

TARTALOM

Szegény Oroszország?...2

Cukor a földben3

Az orosz tanárnők legendája4

Beszélgetés Vojnár Lászlóval5

A gimnázium megmérettetett7

Kapcsolatok8

A szalontai Arany-szoborért9

Farkas József a Szegedi ESK új edzője10

Létszámellenőrzés

Az illegálitásból írom e sorokat. Mint önálló, egyszemélyes párton kívüli sejt. Mások büszkén hangoztatták, hogy soha nem voltak tagjai a pártnak, vagy ha igen, hát kizárták őket. Én kénytelen vagyok így fogalmazni: engem nemhogy ki nem zártak, de egyáltalán nem is kértek soha fel, hogy álljak közéjük. Sem a Párt, sem az utánkövetkező pártokcskák. Vagyis másokat érdemesnek tartottak a feladatra, s ők azt büszkén, úri módon visszautasíthatták, nekem pedig a múlt – és a jelen – rendszernek még e kis öröme sem jutott osztályrészül. (Persze lehet, hogy bosszúból csak azértis beléptem volna.) Noha tartom magam az angol eredetiben klubokra vonatkozó mondás általánosan magyarított változatához, miszerint nem szívesen tartoznék egy olyan párthoz, amelyik engem elfogadna tagnak, meg kell mondanom, mindig is sértett egy kissé ez a mellőzés. Hogy sehol nincs szükség sem a két munkás kezemre, sem a szakértelmemre. No de hagyjuk, ez már így marad.

Hogy miért vagyok illegálításban, amikor éppen a minap egyeztünk az első, a második, a harmadik és a ki tudja, hányadik nyilvánosság egyetlen, immár teljességgel visszafordíthatatlan és magától értetődően megbonthatatlan nyilvánossággal, amelyben én napról napra mind pontosabban artikulálhatnám érdekeimet? Először is, mert jólesik. Aztán, mert már megint nélkülem szerveződött meg a hivatalos Magyarország. És akik nekiveselkedtek a földadatnak, éppen úgy kezdték, mint elődeik: aktivákkal, jelszavakkal, városokban, falvakban, munkahelyeken. apró, 3-4 fős sejtekkel, amelyek mára tekintélyes, 10-20 fős helyi szervezetekké nőttek ki magukat. A kormánypártokra már rá is süttették: állampárt akar lenni. S mi köldött föl előttem a legnagyobb ellenzéki párt elnökválasztási kampányán: ez is tömegpárt akar lenni, vagyis szervezett jelenlétet megvalósítani mindenütt. Ugyanígy tart a statisztikai versenyfutás a taglétszámok között, noha a köröket már nem a szén- és az acéltelermelés mérőszámának, hanem az infláció és az egy főre eső adósságállomány mutatóinak társaságában róják.

Sebaj, a múlt ismeretében kijelenthető, hogy Magyarországon úgyis legfeljebb nyolcszáz ezer embert lehet beszervezni. Én pedig mindig is féltékenyen őrizt szuverenitásom birtokában, saját hatáskörömben gyors létszámenőrzést tartottam, s megállapítottam, hogy egyedül vagyok jelen.

Kizártam őket magamból.

ÓDOR JÓZSEF